

Energie Actieplan

2021-1   Versie 2.10

Datum laatste bewerking: 22 april 2021

Legenda kleurcodering:

Doorlopend/Jaarlijks

Medio/half 2021

Eind 2021

2022

Scope 1

Maatregel	Verantwoordelijk	Benodigde middelen	Startdatum	Verwachte reductie	Controle verandering (prestatie-indicator)	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
Medewerkers in het kader van Code 95 de cursus 'Het Nieuwe Rijden' laten volgen	QHSE	399,- p.p. 18 personen = 7182	2020	1,5% totale brandstofverbruik 9,24 ton CO ₂ (over het jaar 2019)	Brandstofverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Alle operationele medewerkers de cursus 'Het Nieuwe Rijden' aanbieden.	http://hetnieuwerijden.nl/wat-levert-het-op/de-luchtkwaliteit/	Wordt aangeboden wanneer chauffeurs code 95 punten nodig hebben, 7 punten hiervan moeten praktijkervaring zijn. Daarvoor is de cursus een geschikte optie. In 2020 is deze cursus een aantal keer gevolgd en dit zal in 2021 doorgezet worden.		doorlopend
Aansluiting sector initiatief brandstofreductie	QHSE	€600,- per jaar voor lidmaatschap	2020-2	5% totale brandstofverbruik 30,8 ton CO ₂ (over het jaar 2019)	Brandstofverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Actief deelnemen aan het initiatief om brandstof te reduceren.	http://wil2sustain.nl/wil2sustain-organiseert-sectorinitiatief-noord-oost-nederland/	Sinds 2020 is de organisatie aangesloten bij het sector initiatief van Wil2Sustain. Dit sector initiatief in noord Nederland is gericht op brandstofreductie. In 2020 is er een onlinebijeenkomst bijgewoond. Jaarlijks moet €600 aan het initiatief worden betaald om lid te zijn. Acties die voortkomen uit het initiatief zullen worden voorgelegd aan de directie, kosten welke hierbij komen kijken worden besproken. In 2021 staan weer twee onlinebijeenkomsten gepland waar BouWatch bij aanwezig zal zijn.		doorlopend
Medewerkers toolbox zuinig rijden aanbieden	QHSE	n.v.t.	jaarlijks	Nader te bepalen	Brandstofverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Jaarlijks een toolbox over zuinig rijden aanbieden aan operationele medewerkers.	n.v.t.	In maart en oktober 2019 is aandacht besteed aan zuinig rijden en de overige aspecten van de CO ₂ prestatieladder. De toolbox CO ₂ en zuinig rijden is opgesteld en ingepland om aan de service en plaatsing medewerkers voor te dragen.		doorlopend
Medewerkers aansporen tot energiebesparend rijgedrag	Operations Manager en QHSE	Meet instrument	2021	Nader te bepalen	Brandstofverbruik <u>Prestatie indicator:</u> 10% minder brandstofverbruik tijdens het rijden ten opzichte van het basisjaar	n.v.t.	Door het uitlezen van de apparatuur aan boort van de service auto's en vrachtwagen, kan worden gezien wie er relatief veel en weinig uitstoot genereren met het rijgedrag. Door de cijfers inzichtelijk te maken, kan er actief gestuurd worden op zuinig rijden zodat er minder brandstof wordt verbruikt. De cijfers worden in 2021 inzichtelijk gemaakt zodat aan het einde van het jaar gestart kan worden op brandstofreductie. Het doel is dat de medewerkers allemaal 10% zuiniger gaan rijden dan aan het beginpunt van de metingen.		doorlopend

Maatregel	Verantwoordelijk	Benodigde middelen	Startdatum	Verwachte reductie	Controle verandering (prestatie-indicator)	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
Medewerkers aansporen tot CO ₂ neutraal rijden (hybride, elektrisch, waterstof)	Directie, QHSE, Managers	Laadpalen	2021	Brandstofreductie nader te bepalen	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Eind 2022 zijn 15% van de leaseauto's elektrisch of hybride.	https://www.milieuentraal.nl/duurzaam-vervoer/elektrische-auto/	Opties voor (snelle) laadpalen op alle (hoofd) locaties moeten worden onderzocht. Verder wordt gekeken welke aanpassingen er in het aanschafbeleid van leaseauto's moeten worden gedaan om elektrisch rijden aantrekkelijker te maken.		doorlopend
Medewerkers motiveren om de bandenspanning elke 3 maand te controleren	Operations manager en QHSE	n.v.t.	2021	Nader te bepalen	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Medewerkers welke een auto van de zaak / leaseauto rijden controleren elke 3 maanden de bandenspanning.	n.v.t.	Jaarlijks tijdens de keuring / onderhoud wordt de bandenspanning gecontroleerd. Medewerkers moeten gemotiveerd worden om zelf elke 3 maanden de bandenspanning te controleren. Medewerkers zullen in eerste instantie worden gemotiveerd door middel van de toolbox en de nieuwsbrief. Hierin wordt aangegeven of ze dit zelf moeten controleren of kunnen uitlezen in de autogegevens.		2022
Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn omtrent een fietsplan	HR	n.v.t.	2021	Reductie aan brandstof, hoeveel is nader te bepalen en ligt eraan hoeveel animo er is voor een fietsplan	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Fietsplan opzetten in de organisatie, welke door minimaal 25% van de medewerkers gebruikt wordt.	https://www.nationalefietsprojecten.nl/pageid=871/Veelgestelde_vragen.html	In 2018 zijn er al eens onderzoeken gedaan naar de opties van een fietsplan binnen de organisatie. Dit plan is toen niet uit de voeten gekomen maar verdient een tweede kans. Er is duidelijk animo voor een fietsplan en er moet uitgezocht worden wat hierin de mogelijkheden zijn. Samen met HR wordt in 2021 gekeken worden hoe de medewerkers gemotiveerd kunnen worden om gezonder te leven, hierin zal ook een fietsplan opnieuw worden besproken.		2022
Nieuwe vrachtauto's en bedrijfsauto's minimaal euro 6 label	Directie en Inkoop	n.v.t.	2019	Nader te bepalen	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Alle nieuw aangekochte vrachtauto's en bedrijfsauto's minimaal euro 6 label.	https://www.groen7.nl/wat-is-euro-6-video/	De in 2019 nieuw aangeschafte bedrijfswagens en vrachtauto's hebben het euro 6 label. Wanneer nieuwe wagens worden toegevoegd aan het wagenpark, moeten deze minimaal euro 6 zijn, de afdeling inkoop heeft de milieuzaken meegenomen in de inkoopvoorwaarden.		doorlopend
Nieuwe lease auto's en bedrijfsbusjes voorzien van start-stop systeem	Directie en Inkoop	n.v.t.	2019	Nader te bepalen	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Alle nieuwe leaseauto's en bedrijfsbusjes dienen voorzien te zijn van een start-stop systeem.	https://www.vanekris.nl/toyota-nieuws/tips-hoe-werk-een-startstop-systeem-in-een-auto/	De nieuwe bedrijfsbussen welke in 2019 voor de servicemonteurs zijn aangeschaft, zijn voorzien van een start-stop systeem. In de toekomst is de wens om zo veel mogelijk bedrijfsauto's welke nieuw worden aangeschaft, te voorzien van een start-stop systeem om brandstofverbruik te reduceren.		doorlopend
Bewustwording Brandstofverbruik en CO ₂ uitstoot	QHSE	Toolbox en nieuwsbrief	2018	1% totale brandstofverbruik 6,16 ton CO ₂ (over het jaar 2019)	Brandstof verbruik Prestatie indicator: Medewerkers minimaal halfjaarlijks informeren over CO ₂ -reductie-mogelijkheden door middel van de nieuwsbrief. Daarnaast jaarlijks aandacht aan besteden tijdens de toolbox.	https://www.bandopspanning.nl/duurzaamheid/	Tijdens de werkplekinspecties zal aandacht besteed worden aan de controle op gebruik van brandstof, is onderdeel van het WPI-formulier (bv. motor niet onnodig laten draaien). Halfjaarlijks wordt de nieuwsbrief CO ₂ gedeeld met de medewerkers van de organisatie gericht op bewustwording van CO ₂ uitstoot en brandstofverbruik. Daarnaast wordt dit jaarlijks in een toolbox aan de service en plaatsing voorgelegd.		Doorlopend minimaal elk half jaar

Maatregel	Verantwoordelijk	Benodigde middelen	Startdatum	Verwachte reductie	Controle verandering (prestatie-indicator)	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
							De nieuwsbrief is anders ingericht in de zomer van 2020. Elke twee maand wordt er een nieuwsbrief HSE verspreid waarin CO ₂ een terugkerend onderwerp is.		
Realiseren BouWatch België	Operations Manager	n.v.t.	Begin 2020	1% totale brandstofverbruik 6,16 ton CO ₂ (over het jaar 2019)	Brandstofverbruik Prestatie indicator: BouWatch België volledig operationeel.	n.v.t.	BouWatch België is begin 2020 van start gegaan, het hebben van een Belgische vestiging zal ervoor zorgen dat er minder transportbewegingen zullen zijn tussen Nederland en België en de uitstoot welke gepaard gaat met transport zal wat dat betreft omlaag zal gaan. Wanneer BouWatch België alleen opereert, zal dit gericht op uitstoot vanaf in 2022 een positieve invloed moeten geven.		Begin 2022 (verwachting reductie zichtbaar)
Remote oplossen storingen	Service	n.v.t.	2019	Door de invoer van een ticketsysteem kunnen alle storingsmeldingen op gestructureerde wijze worden afgehandeld. i.p.v. de monteur naar de locatie te sturen wordt eerst gekeken of de storing 'remote' (op afstand) kan worden verholpen.	Brandstofverbruik Prestatie indicator: Servicemonteurs 30% minder vervoersbewegingen laten uitvoeren.	n.v.t.	Medio 2019 zijn er nieuwe KPI's opgesteld die ervoor moeten zorgen dat operationele afdelingen beter samenwerken en er wordt nagegaan waar er kennis ontbreekt. De KPI's moeten ervoor zorgen dat klachten en storingen verminderd worden. In 2020 blijft het gebruik van het ticketsysteem en daarmee het remote oplossen van storingen een belangrijke kwestie. De service binnendienst filtert de storingen die open staan zodat monteurs alleen daar heen rijden waar het echt nodig is, ook in 2021 wordt deze trend voortgezet.		doorlopend
Spinnen verwijderen op de BouWatch masten	R&D / Service	n.v.t.	2019		Brandstofverbruik Prestatie indicator: 50% minder naar locatie rijden voor vieze lens	n.v.t.	Spinnen en spinnenwebben zorgen in het hoogseizoen voor onduidelijk beeld door vieze lenzen. Om dit op te lossen wordt door de servicemonteur naar locatie gereden om de lens schoon te maken. Het doel is om een middel in te zetten zodat de spinnen weg blijven en de lenzen schoon blijven. Er zijn verschillende middelen geprobeerd maar de uitwerkingen waren niet zoals gewenst. Er moet onderzocht welk middel het gewenste resultaat genereert. Daarnaast gebruikmaken van camera's welke dicht zijn zodat er geen spinnen kunnen nestelen die zich voortplanten. Onderzoek door R&D om te kijken wat hierin de mogelijkheden zijn		2022
'First time right'	Service	n.v.t.	Lopend	Het principe 'first time right' houdt in dat de producten in één keer correct worden geïnstalleerd en/of gerepareerd, hetgeen betekent dat plaatsers en storingsmonteurs goed gekwalificeerd zijn en de juiste middelen bij zich hebben. Dit voorkomt dat er later nogmaals iemand heen moet rijden om het op te lossen.	Brandstofverbruik Prestatie indicator: 50% minder vervoersbewegingen door het werk de eerste keer goed te doen.	n.v.t.	In 2020 wordt er maandelijks tussen de teamleiders en de manager overlegd over de werkwijze en de manier waarop verbeteringen kunnen worden doorgevoerd. Hierbij is ook het werken volgens het first time right principe één van de terugkomende onderwerpen. In 2021 zal een opleidingsronde worden gehouden gericht op de kennis en kunde omtrent werken met camerasystemen.		doorlopend
Bij behoefte aan nieuwe cv-ketels	Directie / QHSE	Nader te bepalen	Begin 2020	Nader te bepalen	Gasverbruik	n.v.t.	Wanneer een nieuwe ketel nodig is, wordt deze vervangen voor een zuinig model.		doorlopend

Maatregel	Verantwoordelijk	Benodigde middelen	Startdatum	Verwachte reductie	Controle verandering (prestatie-indicator)	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
een zuinig model aanschaffen					<u>Prestatie indicator:</u> Zuinige cv-ketels in alle BouWatch gebouwen.				
Warmteterugwinnings installatie	QHSE	n.v.t.	2020	Reductie nader berekenen, in ieder geval reductie van gas en elektra. 1,66 ton CO ₂ uitstoot (over 2019)	Gas en Elektra <u>Prestatie indicator:</u> Alle panden zijn uitgerust met een WTW-installatie.		Op Koperslagerstraat 5 en 3 is een WTW-installatie geïnstalleerd. Op Koperslagerstraat 5 is dit in begin 2020 uitgevoerd. Er moet geïnventariseerd worden welke installaties er op de locaties aanwezig zijn en waar een WTW-installatie moet worden geïnstalleerd.		Eind 2021
Vooronderzoek optimalisatie klimaatinstallaties	QHSE	Nader te bepalen	2020	Reductie in Gas (en elektra)	Gasverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Alle gebouwen bezitten een optimale klimaatinstallatie.	n.v.t.	Inventarisatie over de huidige klimaatinstallaties op alle locaties van de organisatie. Vervolgens opties aandragen om deze installaties te optimaliseren.		Eind 2021
Totaal				54,12 ton CO₂					

Scope 2

Maatregel	Verantwoordelijke	Benodigde middelen	Startdatum	Verwachte reductie	Controle verandering (prestatie-indicator)	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
Bij verbouwingen altijd lichtsensoren overwegen.	Directie / QHSE	Nader te bepalen	2020	Is allemaal groene stroom, dus geen reductie CO ₂ voor de footprint	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Bij verbouwingen aan panden lichtsensoren inbouwen.	https://www.rvo.nl/sites/default/files/bijlagen/Slim%20licht%20werkt%20beter%20in%20kantoren.pdf	Wanneer er een locatie aan gebouwen plaatsvindt worden lichtsensoren meegenomen in de standaard uitrusting.		doorlopend
Airco's onderzoek naar gebruik	QHSE	Nader te bepalen	2020	Nader te bepalen	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Energie verbruik door airco's verminderen met 30%.	n.v.t.	Op alle locaties van de groep onderzoeken hoe de airco's werken en hoeveel stroom deze verbruiken. Vervolgens kijken of er voor energiezuinigere opties moet worden gekozen en of er dus airco's vervangen moeten worden en de airco's die aan de eisen voldoen zodanig instellen dat deze optimaal gebruikt worden en niet onnodig draaien.		Eind 2021
Inventariseren waarom er veel kWh wordt verbruikt bij Hillson	Hillson (Pim)	n.v.t.	2020	Nader te bepalen	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Minstens 40% van het gebruikte kWh reduceren.	n.v.t.	Bij Hillson wordt relatief veel stroom gebruikt. Er moet worden uitgezocht waarom er zoveel stroom wordt verbruikt en door aanpassingen dient stroomverbruik te worden teruggedrongen.		Eind 2021
Onderzoeken eigen opwekking hernieuwbare elektriciteit	QHSE	Nader te bepalen	2020	Reductie in afname groene stroom, deze reductie is veelal niet terug te zien op de CO ₂ footprint omdat er veelal al groene stroom wordt ingekocht	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Minstens 50% van de gebruikte energie komt uit eigen opwekking.	https://www.rvo.nl/sites/default/files/2MJAP1202:Duurzame_energie_in_uw_bedrijf_of_organisatie.pdf	Onderzoek moet gestart worden waar het mogelijk is om een eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit in te zetten. Vervolgens moet de terugverdientijd worden berekend zodat er duidelijk wordt of het starten van eigen opwekking rendabel genoeg is.		2022
Bij nieuwe aanschaf worden altijd led lampen ingezet	Inkoop	Nader te bepalen	2021	Reductie is grotendeels groene stroom dus niet veel reductie voor de CO ₂ footprint. Tot 90% reductie in CO ₂ uitstoot ten opzichte van andere lichtbronnen.	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Alle nieuw aangeschafte verlichting is ledverlichting.	https://www.lampdirect.nl/blog/LED-verminderd-in-2017-de-CO2-uitstoot-voor-een-half-miljard/	Op dit moment zijn veel lichtbronnen in Assen en Enschede vervangen voor ledverlichting. De overige locaties moeten worden gecontroleerd op verlichting en waar mogelijk moeten andere lichtbronnen worden vervangen voor ledverlichting. Daarnaast wordt de inventarisatie van verlichting van bedrijventerreinen meegenomen met als doel over te gaan tot ledverlichting.		doorlopend
Groene stroom bij Figo en Hillson en HUB Alphen	Directie	Opzeg/Afsluitkosten	2020	66,72% van de totale uitstoot over 2019 28,89 ton uitstoot	Elektraverbruik <u>Prestatie indicator:</u> Alle organisatie onderdelen zijn voorzien van groene stroom.	n.v.t.	Gereed voor Hillson vanaf 1 maart 2021, groene stroom van Vattenfall. Ook bij Figo en HUB Alphen aan den Rijn is vanaf 2021 groene stroom vastgesteld. In de footprint van half 2021 zal de reductie zichtbaar worden. Er zijn nu geen locaties meer waar grijze stroom wordt gebruikt.		Gereed (zichtbaar vanaf half 2021)
Aansporen werken en vergaderen op afstand	Directie / QHSE	Middelen om op afstand werken mogelijk te maken	2020	Brandstofreductie 1,42 ton CO ₂ uitstoot	Brandstofverbruik <u>Prestatie indicator:</u> 50% van de vergaderingen vindt in een online omgeving plaats	n.v.t.	Door het coronavirus heeft werken op afstand een grote sprong vooruit genomen. De digitalisering van het werken is erg snel gegroeid. Doordat de middelen om te werken op afstand bij velen nu aanwezig zijn, verdient het de aanbeveling om het werken op afstand door te zetten in de tijd die komen gaat. Dit zal worden aangespoord door middel van de nieuwsbrief en interne gesprekken.		doorlopend
Totaal				57,56 ton uitstoot					

Reductiedoelstellingen

In 2020 zijn door verandering in de bedrijfsvoering van de organisatie de doelstellingen bijgesteld. 2019 is het nieuwe basis jaar. De doelstellingen zijn:

- *Reductie doelstelling voor Scope 1: 7,5% CO₂ reductie in 2022 t.o.v. 2019*
- *Reductie doelstelling voor Scope 2: 70% CO₂ reductie in 2022 t.o.v. 2019*

Doelstelling scope 1; eind 2022 moet de uitstoot per eenheid met 7,5% gereduceerd zijn, ten opzichte van 2019.

De doelstelling voor scope 1 is ambitieus omdat de organisatie vooral veel kan reduceren in de uitstoot van de brandstof, om dit te verwezenlijken moet er echter wel veel veranderen in het gedrag van de operationele medewerkers en het management. De reductie van 7,5% betekent voor scope 1 een afname van 57,56 ton CO₂-uitstoot gemeten over het jaar 2019. Een concreet hulpmiddel welke is ingezet om de reductie te bereiken is het aansluiten bij het sector initiatief brandstofreductie. Door aan te sluiten bij het initiatief zullen hulpmiddelen beschikbaar worden om het doel te behalen binnen de gestelde tijd.

Doelstelling scope 2; eind 2022 moet de uitstoot per eenheid met 70% gereduceerd zijn, ten opzichte van 2019.

Het doel voor scope 2 is drastisch bijgesteld omdat scope 2 door het gebruik van grijze stroom van Hillson ook drastisch in uitstoot omhoog is gegaan. Het doel is om alle grijze stroom om te zetten in groene stroom. Door dit te doen, wordt er bijna 67% gereduceerd in de uitstoot. Daarnaast is de verwachting dat door aan te sporen op werken op afstand, er nog ruim 3% van de totale uitstoot van scope 2 kan worden gereduceerd. Een doel welke door een aantal kleine aanpassingen al grotendeels behaald is en daarom dus te beschrijven als haalbaar en realistisch. Ook is het doel ambitieus neergezet omdat voor het omschakelen naar groene stroom de invloed van de verhuurders van de panden een grote rol speelt.

Naast het sturen op een forse reductie om de doelstellingen te halen, wordt de gegenereerde uitstoot gecompenseerd. De land life company zorgt ervoor dat het gecompenseerde bedrag wordt ingezet om op andere plekken in de wereld middelen in te zetten om CO₂ uitstoot te verminderen. Doorlopende acties lijken effect te hebben, in 2020 is de CO₂ uitstoot flink gedaald. Het blijft echter zaak om te blijven focussen op reductie van de uitstoot. De hoeveelheid uitstoot kan, wanneer de aandacht weg valt, zo weer de andere kant op gaan wat zou kunnen betekenen dat de doelstellingen over twee jaar toch niet worden behaald.

